

דו"ח ביקורת

שנתי מס' 18

לשנת

2019 - 2020

01/04/2020

לכבוד ,

מר עבד אלבאסט קיס

ראש המועצה

א.נ.,

הנדון: דוח ביקורת מס' 18 לשנת 2019-2020

דוח מבקר המועצה מס' 18, מוגש לך בהתאם לצו המועצות המקומיות, בדו"ח זה, כמו בקודמיו, נבדקו נושאים המהווים רק חלק מתחומי הפעולה של המועצה. אני תקווה שהערותי בדוח זה יהוו חלק ממכלול השיקולים שיעמדו לנגד עיניך ולנגד עיני חברי המועצה. הדו"ח כולל, בין השאר, ביקורת מעקב אחר ממצאי דו"ח הביקורת של משרד הפנים, בביקורת המעקב נמצא שהמועצה טיפלה ברוב הנושאים והליקויים שהועלו בדו"ח המבקר החיצוני מטעם משרד הפנים.

בכבוד רב

NAHIF LOCAL COUNCIL

תוכן עניינים

1. הבסיס החוקי לעבודת הביקורת 4
2. אחזקת כבישים 14
3. מעקב אחר תיקון הליקויים בדו"ח משרד הפנים 35

**הבסיס החוקי לעבודת
הביקורת**

הבסיס החוקי לביקורת המועצה מתוך פקודת המועצות
המקומיות (נוסח חדש) הכוללת את צו המועצות המקומיות
(א), תשי"א - 1950.

סעיפים -

ועדה לענייני ביקורת - סעי' 122

המועצה תבחר מבין חבריה ועדת ביקורת שתפקידה לדון
בכל דוח ביקורת של מבקר המדינה ושל נציב תלונות
הציבור על המועצה.

לדון בכל דוח ביקורת של משרד הפנים על המועצה ובכל
דוח של מבקר המועצה, לדון בכל דוח ביקורת אחר על
המועצה שהוגש לפי כל דין, לעקוב אחר תיקון הליקויים

NAHIF LOCAL COUNCIL

שהעלתה הביקורת . הועדה תגיש למועצה את סיכומיה
והצעותיה .

מספר ועדת הביקורת לא יפחת משלושה ולא יעלה על
חמישה , ראש המועצה וסגניו לא יהיו חברים בוועדת
הביקורת .

יו"ר ועדת הביקורת יהיה מסיעה שונה מזו של ראש
המועצה זולת אם היתה במועצה סיעה אחת בלבד .

מינוי המבקר סע' 145 א' -

המועצה בהחלטת רוב חבריה , תמנה מבקר פנימי במשרה
מלאה למועצה . היה מספר התושבים בתחום המועצה
פחות מ- 10,000 רשאי השר לאשר שהמבקר יכהן במשרה
חלקית שלא תפחת מרבע משרה ובתנאי שהשלמת משרתו
לא תהיה אלא בעבודת ביקורת ברשות מקומית אחרת
ובאישור השר .

NAHIF LOCAL COUNCIL

תפקיד המבקר 145 ד' (תיקון : משנ"ז)

א . ואלה תפקידי המבקר :

1. לבדוק אם פעולות המועצה , לרבות פעולות לפי חוק התכנון והבניה , התשכ"ה - 1965 , נעשו כדין בידי המוסמך לעשותם תוך שמירה על טוהר המידות ועקרונות היעילות לחסכון.
2. לבדוק את פעולות עובדי המועצה .
3. לבדוק אם הוראות הנוהל של המועצה מבטיחות קיום הוראות כל דין , טוהר המידות ועקרונות היעילות והחסכון .
4. לבקר את הנהלת החשבונות של המועצה ולבדוק אם דרכי החזקת כספי המועצה והחזקת רכושה ושמירתו מניחות את הדעת לבדוק אם תוקנו הליקויים בהנהלת עניני המועצה שעליהם הצביע המבקר או מבקר המדינה .

ב. הביקורת

לפי סעי' קטן (א) הביקורת תעשה גם לגבי המועצה
הדתית שבתחום המועצה וכן לגבי כל תאגיד, מפעל
, מוסד, קרן או גוף אשר המועצה משתתפת
בתקציבם השנתי כדי יותר מעשירית לגבי אותה שנת
תקציב, או משתתפת במינוי הנהלתם (כל אחד מאלה
, להלן גוף מבוקר).

ג. בכפוף לסעי' קטן (א), יקבע המבקר את תוכנית עבודתו
השנתית, את נושאי הביקורת בתקופה פלונית ואת היקף
הביקורת לפי:

1. לפי שיקול דעתו של המבקר.
2. על פי דרישת ראש המועצה לבקר עניין פלוני.
3. ככל האפשר בהתאם להמלצות ועדת הביקורת.

NAHIF LOCAL COUNCIL

ד. המבקר יקבע , לפי שיקול דעתו , את הדרכים
לביצוע ביקורתו .

ה. המבקר יכין ויגיש לראש המועצה מדי שנה הצעת
תקציב שנתית ללשכתו לרבות הצעת תקן עובדים ,
במסגרת הכנת התקציב לפי הפקודה .

ו. המועצה תדון במסגרת דיוניה בהצעת התקציב השנתי ,
בהצעת התקציב והתקן של לשכת המבקר , כפי שהגיש
המבקר .

המצאת מסמכים ומסירת מידע – סעי' 145 ה'

1. ראש המועצה וסגניו , חברי המועצה , עובדי המועצה ,
ראש המועצה הדתית וסגניו , חברי המועצה הדתית ,
עובדי המועצה הדתית , וחברים ועובדים של כל
גוף מבוקר , ימציא למבקר , על פי דרישתו , כל מסמך

NAHIF LOCAL COUNCIL

שברשותם אשר לדעת המבקר דרוש לצורכי הביקורת
ויתנו למבקר כל מידע או הסבר שיבקש .

2. למבקר או לעובד שהוא הסמיך לכך תהיה גישה , לצורך
ביצוע תפקידו , לכל מאגר מידע רגיל או ממוחשב , לכל
בסיס נתונים ולכל תוכנת עיבוד נתונים אוטומטי של
המועצה או של גוף מבקר .

3. לגבי מידע החסוי על פי דין , יחולו על המבקר ועל
העובדים מטעמו המגבלות הקבועות בחוק או לפיו לגבי
המורשים לטפל במידע כאמור .

4. עובד של המבקר שאינו עובד המועצה יחולו עליו לעניין
עבודתו האמורה , כל איסור והגבלה החלים על עובד
הציבור שהוא עובד המבקר .

NAHIF LOCAL COUNCIL

5. לצורך ביצוע תפקידו, יוזמן המבקר ויהיה רשאי להיות נוכח בכל ישיבה של מליאת המועצה או של כל ועדה מועדונית או כל ועדה מועדוניתו של גוף מבוקר,

בישיבה שאינה סגורה רשאי להיות נוכח גם עובד מעובדיו של המבקר.

דוח המבקר – סע' 145 ו'

א. המבקר יגיש לראש המועצה אחת לשנה דו"ח על ממצאי הביקורת שערך, בעת הגשת הדוח כאמור ימציא המבקר העתק ממנו לוועדת הביקורת.

ב. בנוסף לאמור בסע' קטן (א) רשאי המבקר להגיש לראש המועצה ולועדת הביקורת דו"ח על ממצאי ביקורת שערך בכל עת שייראה לו או כאשר ראש המועצה או ועדת הביקורת דרשו ממנו לעשות כן.

NAHIF LOCAL COUNCIL

ג. תוך שלושה חודשים מיום קבלת דו"ח המבקר יגיש ראש המועצה לוועדת הביקורת את הערותיו על הדו"ח וימציא למועצה העתק מהדו"ח בצירוף הערותיו .

ד. ועדת הביקורת תדון בדו"ח המבקר ובהערות ראש המועצה עליו ותגיש למועצה לאישור את סיכומיה והצעותיה בתוך חודשיים מיום שנמסרו לה הערות ראש המועצה כאמור בסעי' קטן (ג) , בטרם תשלם הועדה את סיכומיה והצעותיה רשאית היא , אם ראתה צורך בכך , לזמן לדיוניה נושאי משרה של המועצה או של גוף מבוקר כדי לאפשר להם להגיב על הדו"ח .

ה. תוך חודשיים מהיום שבו הגישה ועדת הביקורת את סיכומיה והצעותיה תקיים המועצה דיון מיוחד בהם תחליט בדבר אישור ההצעות .

NAHIF LOCAL COUNCIL

1. לא יפרסם אדם דו"ח מן האמורים בסעיף זה או את תוכנו, לפני שחלף המועד שנקבע להגשתו למועצה, ואולם רשאים המבקר או ראש המועצה באישור הועדה, להתיר פרסום כאמור.

תוכן דין וחשבון

בדין וחשבון יסכם המבקר את פעולותיו בביקורת וכן:

א. יפרט כל ליקוי ופגיעה בחוק בצירוף הסברים שקיבל, לסיבות הפגיעה או הליקוי.

ב. יביא את המלצותיו לתיקון הליקויים ולמניעתם.

ג. יציין באם הליקוי שעליו הצביע תוקן או מה נעשה לשם תיקונו.

אחזקת כבישים

ומדרכות

אחזקת כבישים ומדרכות

1. כללי

המועצה נושאת באחריות למצבם התקין של הכבישים והמדרכות בכפר, במיוחד בהיבטי הבטיחות ושמירת בריאותם וחייהם של הולכי רגל והמשתמשים בכבישים. לשם טיפול באחזקתה ובשמירת תקינותה של רשת הכבישים והמדרכות, נדרשת השקעה מתמדת במשאבים. נושא זה הינו באחריות מחלקת הנדסה. עבודות האחזקה מתבצעות באמצעות קבלנים, ועל העובדים מוטל לפקח על הביצוע, לבקר את איכות העבודה ואת איכות חומרי הסלילה ולהקפיד על נקיטת אמצעי בטיחות. בחודשים יוני 2019 עד אוגוסט 2019 נערכה ביקורת בנושא עבודות אחזקת כבישים ומדרכות לסוגיהן השונים:

- * אחזקת שבר תיקון מפגעים ושיקום מדרכות וכבישים לאחר ביצוע עבודות צנרת וקבלים למיניהן.
- * אחזקה מונעת ציפוי כבישים, איטום סדקים וחיידוש מדרכות באופן יזום.

2. מדיניות הנהלת המועצה

תפקידה המרכזי של הנהלת המועצה הינו גיבוש מדיניות ברורה בכל תחום פעילות של המועצה. נושא אחזקת הכבישים

והמדרכות, שהינו בעל חשיבות מרכזית לכל המשתמשים בדרכים, מהווה, לדעת הביקורת, אחד מהנושאים שחשוב לדון בהם ולהגדיר את העקרונות לניהולם. הצבת תקינות הדרכים כאחת ממחוייבויותיה של המועצה כלפי הציבור, תאפשר הגדרת מדיניות בתחום זה, לרבות: קביעת יעדים ומטרות, קביעת מקורות המשאבים להשגתם, קידום חקיקת חוקי עזר במידת הצורך ומתן כלים ואמצעים בידי העוסקים בתחום לשם מימוש היעדים.

הביקורת ממליצה

כי הנהלת המועצה, בשיתוף גורמי מינהל ההנדסה, ידונו בנושא וינסחו מסמך בו תוצג המדיניות שתיקבע, אשר תהווה בסיס להכנת תוכניות העבודה הרב שנתיות והשנתיות.

להלן הממצאים וההמלצות:

א. טיפול באחזקת שבר

3. נהלים

במחלקת ההנדסה לא קיימת מערכת נהלים, חסרים נהלים בתחומי הפעילות השונים הקשורים באחזקת דרכים, כגון:

NAHIF LOCAL COUNCIL

בדיקת מצב הכבישים והמדרכות, הכנת תוכניות עבודה שנתיות ורב שנתיות, תיקצוב עבודות אחזקה, פיקוח על

עבודות סלילה - ציפוי כבישים ושיקום מדרכות, היתרי עבודה לקבלנים, פיקוח על עבודות קבלנים חיצוניים, תיאום ונוהלי עבודה עם המוקד העירוני, הנמכת מדרכות ועוד.

4. מיפוי מצב הכבישים והמדרכות

על מנת לבנות תוכנית עבודה רב שנתית לאחזקת הכבישים והמדרכות, שממנה ניתן לגזור בכל שנה את התוכנית השנתית, יש לעמוד על מצבה של רשת הכבישים והמדרכות בתחום המועצה, וזה, באמצעות סקרים הנדסיים מקצועיים. בשנים האחרונות לא ביצעה מחלקת הנדסה אף לא סקר הנדסי משמעותי אחד ברשת הכבישים והמדרכות, היכול להוות בסיס לתוכניות העבודה הרב שנתיות והשנתיות.

כיום אין בידי האגף תמונת מצב עדכנית ומבוססת נתונים על מצב רשת הכבישים והמדרכות העירונית בכל קטע וקטע. הבסיס לקביעת קטעי הכבישים והמדרכות הנכללים בתוכניות העבודה השנתיות הינו ויזואלי בלבד, והעבודות מבוצעות עפ"י ההתרשמות הויזואלית, עפ"י פניות תושבים למועצה ולמחלקת הנדסה.

NAHIF LOCAL COUNCIL

הביקורת בדעה ומציינת, כי קיימות היום מערכות ניהול מסייעות (מנ"מ), המסייעות בבניית תוכניות רב שנתיות ביחס לאומדני ההשקעות הנדרשות. כל מערכת ממין זה - מורכבת מבסיס נתונים הנדסי כלכלי, הנאסף באופן שיטתי ומעובד באמצעות תוכנת - מחשב. התוכנה מנתחת את מצבו העכשווי של הכביש בכל קטע נתון, קובעת את רמת השירות המינימלית, תוזה את מחזור ההידרדרות של כל קטע כביש, מציגה פתרונות חלופיים, לרבות עובי שכבת השיקום הנדרשת, מתמחרת את העלות ובוחרת את הפתרון הכלכלי המיטבי, בכפוף למגבלות התקציביות.

בכל שנה מוציאה המועצה מאות אלפי שקלים לטיפול בכבישים ובמדרכות.

לדעת הביקורת, סקרים ויזואליים או תלונות תושבים אינם מהווים בסיס מקצועי לקביעת תוכנית עבודה נאותה בתחום זה. הביקורת ממליצה על תקצוב סקר מקצועי, לבחינת מצבם של הכבישים והמדרכות.

5. תוכניות עבודה

כפי שצויין לעיל, מחלקת הנדסה מכינה את תוכניות העבודה השנתיות על בסיס סיורים בשטח ועל סמך תלונות בדבר מפגעים, המתקבלות במועצה. תוכנית העבודה מתורגמת לתוכנית עבודה שנתית מקושרת תקציב. הליך הכנת התוכניות

NAHIF LOCAL COUNCIL

מתחיל מספר חודשים לפני תום השנה התקציבית, והן עוברות עדכונים ושינויים במהלך השנה, בהתאם לקצב הזרמת התב"רים.

הביקורת מעירה שתהליך הכנת תוכניות עבודה אינו מעוגן בנוהל.

6. אחזקת שבר

א. כללי

עבודות אחזקת שבר בכבישים ובמדרכות כוללות טיפול במפגעים, כגון:

בורות בכבישים ובמדרכות, מדרכה משובשת, אבן שפה שבורה, סדקים ושקעים בכבישים ובמדרכות, מפגעים בפסי האטה, התרוממות מדרכות וכבישים עקב צמיחת שורשי עצים, קריסת תאי ביוב ועוד. כאשר אזרחים נתקלים במפגעים מהסוגים הנ"ל ומדווחים על כך למועצה ובעקבות סיורים שמבצעים ממחלקת הנדסה.

התלונות ותוצאות הסיורים מועברות למחלקת הנדסה אשר מעבירה לטיפול קבלן שנבחר במכרז לביצוע עבודות האחזקה. כל עבודה שהקבלן מבצע נרשמת ביומן עבודה. לאחר בדיקת כל

NAHIF LOCAL COUNCIL

עבודה שבוצעה בשטח, בודק מהנדס המועצה את יומן העבודה ואת כתבי הכמויות, מאשר את חשבון הקבלן.

ב. פניות שמתקבלות במועצה

מבדיקת הביקורת עולה, שלמועצה מגיעות פניות בדבר מפגעים גם ממקורות אחרים, כגון: פניות המגיעות ישירות למחלקת הנדסה, פניות המופנות ע"י המבקר, פניות בעקבות סיורים שנערכים ע"י מחלקת הנדסה ועוד.

כתוצאה מכך שהפניות אינן מוזנות למערכת ממוחשבת, לוקה המידע המצוי במערכת בחסר, ואינו משקף תמונה מלאה ומדוייקת בדבר המפגעים המדווחים, ואשר מהווים בסיס לבקשות תיקצוב ולהכנת תוכניות העבודה, מציגים תמונה חלקית בלבד, שלא ניתן להתבסס עליה, ובכך מחטיאים את מטרתם.

הביקורת מעירה על ליקוי זה, וממליצה שכל התלונות בנושא מפגעים יוזנו למערכת הממוחשבת של המוקד העירוני. יש לוודא שכל הפניות, ממקורותיהן השונים, יוזנו למערכת.

ג. איתור מפגעים

עובדי אחזקה עורכים סיורים יזומים לאיתור מפגעים ומדווחים על מפגעים, שזיהו במסגרת סיוריהם באזורים שונים בכפר, אבל

NAHIF LOCAL COUNCIL

המועצה לא דואגת לתיקון המפגעים בהם מבעוד מועד, לפני שיגרמו, חלילה, לתאונה או לנזק.

ד. השימוש במערכת הממוחשבת

מחלקת ההנדסה במועצה אחראית לטיפול בפניות, המועברות למועצה באמצעות מערכת המוקד העירוני. גם למנהל המוקד העירוני וגם למחלקת הנדסה אין מערכת ממוחשבת לטיפול בפניות ולסדר העדיפויות, ככל הנראה, כתוצאה מחוסר ידע, אך גם כתוצאה ממגבלות טכניות. להלן פירוט:

1) סיווג פניות לפי דחיפות

מחלקת הנדסה קובעת, על פי שיקול דעתה, את מידת הדחיפות שבה יש לטפל בכל מפגע המתקבל במחלקה, וזה, על פי הערכתו את חומרת המפגע ואת הסיכון הטמון בו. וגם הנהלת המועצה מעורבת בהחלטת מחלקת ההנדסה. מפגעים מסוכנים מטופלים מיידית כאשר מדווח עליהם, בעוד שמפגעים שאינם מוגדרים כמסוכנים מטופלים בתוך פרק זמן ארוך יותר.

NAHIF LOCAL COUNCIL

הביקורת מעירה, שאין שימוש במערכת המוקד העירוני ואין קריטריונים כתובים וברורים להגדרת חומרת המפגעים ומידת הדחיפות שיש לטפל בהם. מומלץ לקבוע קריטריונים ממין אלה ולהתחיל להשתמש במערכת ממוחשבת של המוקד העירוני ולהדגיש במערכת הממוחשבת שדה, בו ניתן יהיה להזין את דרגת חומרתו של כל מפגע ואת מידת הדחיפות הנדרשת לטיפול בו.

2) נוהלי עבודה עם המוקד

כפי שצויין לעיל, אין נוהלי עבודה כתובים, המסדירים את עבודת מחלקת האחזקה עם המוקד העירוני בכל הנוגע לטיפול בפניות ולעבודה עם המערכת הממוחשבת.

7. אחזקה מונעת

א. כללי

פעולות האחזקה המונעת מהוות את החלק המרכזי והעיקרי בפעילות האחזקה וכוללות: ציפוי כבישים, איטום סדקים בכבישים, שיקום מדרכות ללא שינויים גיאומטריים, הנמכת מדרכות בסמוך למעברי חצייה, לרווחת הנכים.

NAHIF LOCAL COUNCIL

העבודות מבוצעות ע"י עובדי האחזקה במועצה ו/או באמצעות קבלנים המועסקים ע"י המועצה. ההחלטה בדבר הרחובות בהם תבוצע אחזקה מונעת נקבעת על בסיס התרשמות ויזואלית של מנהל העבודה ומהנדס המועצה במסגרת סיוריהם בכפר. רשימת הרחובות, שהוא ממליץ לבצע בהן עבודות אחזקה, אינה ערוכה עפ"י סדר עדיפויות. הרשימה מועברת לאישור המועצה. המועצה מאשרת את הרשימה ואת מועדי הביצוע המתוכננים על בסיס תב"רים מאושרים או מיועדים, בהתאם לפניות תושבים, המתקבלות באמצעות עובדי המועצה או ישירות למחלקת הנדסה, וכן בהתאם לפניות ראש המועצה.

אין נוהלי עבודה מסודרים בכתב ביחס לביצוע עבודות אחזקה מונעת. מומלץ לכתוב נהלים, תוך התייחסות לנושאי תכנון, תיקצוב, הליכי מכרז ועוד.

ב. תיאום עבודות האחזקה

ביצוע עבודות האחזקה המונעת מחייב תיאום עם חברות, המבצעות עבודות תשתית בכפר. התיאום חשוב ביותר, ואף קריטי, לביצוע יעיל ואפקטיבי של אחזקת רשת הכבישים והמדרכות, למניעת בזבוז כספי ציבור ולמניעת סבל

NAHIF LOCAL COUNCIL

מיותר לתושבים.

ג. בחירת קבלנים

המועצה מפרסמת מכרזים לביצוע עבודות אחזקת כבישים ומדרכות. הביקורת בדקה מסמכי מכרזים שפורסמו בשנים 2018 ו-2019. להלן הממצאים ביחס להליכי בחירת הקבלנים: אמת המידה העיקרית לבחירת קבלנים הינה המחיר המוצע, ובדרך כלל, נבחר הקבלן שהגיש את ההצעה הזולה ביותר. אמות מידה אחרות, כגון:

ניסיון מקצועי, איכות עבודות קודמות וכיו"ב, אינן מהוות בסיס לבחירת הקבלנים. מומלץ לכלול בין השיקולים לבחירת קבלן אמות מידה נוספות, ולא רק שיקולי מחיר.

8. הפיקוח על עבודת הקבלנים

א. בחירת חברות הפיקוח

הפיקוח על עבודת הקבלנים מבוצע בידי מפקחים חיצוניות. המפקחים נבחרים ע"י המועצה על בסיס המלצת מחלקת הנדסה, על בסיס היכרות עימן ועל בסיס תעריפיהם הזולים.

NAHIF LOCAL COUNCIL

ב. עבודת הפיקוח

מטרת הפיקוח על הקבלנים היא לוודא כי העבודות מבוצעות בהתאם לנדרש בחוזה ובכתבי הכמויות, תוך בקרת איכות הביצוע. לדוגמה: על המפקח לבדוק שבוצעו בדיקות מעבדה ביחס לאיכות האספלטים והתאמתם למפרט, עליו לבדוק יומני העבודה ולחתום עליהם, עליו להציב דרישות לתיקונים, במקרה הצורך, ועוד.

ג. בטיחות בעבודה

במהלך סיורים בכפר הבחינה הביקורת כי בעבודות פיתוח, המבוצעות בכפר ע"י קבלנים, לא נקטו הקבלנים באמצעים להבטחת בטיחות העובדים והמשתמשים בדרכים, אין שילוט המתריע על עבודה בכביש. על המפקחים לתת דעתם גם להיבטי הבטיחות בעבודת הקבלנים ולתבוע מהם לעמוד בכל הדרישות, הכלולות בנספחי הבטיחות והגיהות, המצורפים לחוזים.

9. מצב הכבישים

הביקורת ביצעה סיורים ברחובות בכפר, על מנת לעמוד על מצב הכבישים, כל הכבישים, שבחלקם בוצעו עבודות בשנים האחרונות, היו במצב גרוע או גרוע מאוד, הם היו משובשים, ברבים מהם נראו בורות, ובחלקם, היו מכסי הביוב נמוכים מפני הכביש, הכביש העוקף מס 600 שנסלל בשנת הבחירות למועצה ואשר מוביל מתחילת הכפר ועד לכביש החקלאי באזור אלדואלי, ברובו מעובת עם הרבה בורות, נעשו בו הגבהות אשר מסכנות את הרכבים שעוברים בו.

נמסר לביקורת,

שחלק מהרחובות מיועדים לשיקום וכבר נכללו בתוכנית העבודה ל 2020 ואילו חלקם מיועדים לציפוי מייד. למותר לציין, כי התרשמות הביקורת הינה חיצונית בלבד, ולא נערכו בדיקות מקצועיות מעמיקות של מבנה כל כביש ושל איכותו. כאמור, אין המדובר בסקר מלא או מקצועי, אולם התרשמות הביקורת הינה שעל המועצה להעמיד משאבים לא מבוטלים על מנת לטפל ביסודיות במצב הכבישים, שחלקם אינם בטיחותיים ומהווים סכנה לנהגים ולהולכי הרגל.

NAHIF LOCAL COUNCIL

10. נזקים למדרכות

המפגעים במדרכות נגרמים מסיבות שונות. מבין הגורמים לנזקים במדרכות נובעים מעבודה לקוייה, לה אחראית המועצה. וגם תושבים אשר מבצעים עבודות ליד הכבישים וגורמים מפגעים למדרכות, להלן פירוט והתייחסות הביקורת:

א. נזקים משורשי עצים

המועצה אחראית לכך ששורשיהם של עצים, הנטועים לאורך המדרכות, מגביהים את אבני הריצוף וגורמים לתושבים רבים להיתקל בהן, למעוד לעיתים ואף להינזק. במועצה התקבלו תלונות ביחס למפגעים במדרכות כתוצאה משורשי עצים. האחריות למפגע הנוצר כתוצאה משורשי העצים מוטלת, לדעת הביקורת, על המועצה. על המועצה להיות מודעת לכך שנטיעת עץ במדרכה עלולה לגרום לנזק מהסוג המתואר, ולכן, עליה לפעול

ב 2-מישורים במקביל: מוטל עליה לבחור עצים מתאימים לנטיעה במדרכה ומוטל עליה לבצע את נטיעת העצים באמצעות אנשי מקצוע, היודעים לטעת את העצים כך ששורשיהם לא יפגעו בשלמות המדרכה.

NAHIF LOCAL COUNCIL

ב. נזקים הנגרמים ע"י תושבים

תושבי הכפר אשר גרים ליד הכבישים, מבצעים עבודות בניה ליד הכבישים ויש כאלה ולשם ביצוע העבודות הנ"ל, פוגעים באבני הריצוף, עוקרים אותן ממקומן ויוצרים בורות במדרכות ללא אישור המועצה ובכך גורמים נזק למדרכות ולמפגעים להולכי רגל.

לדעת הביקורת על המועצה לקנוס את התושבים הנ"ל ולהייבם להחזיר את המצב לקדמותו ולאסור עליהם ביצוע וגרימת נזקים אלה ללא אישור המועצה ופיקוח מחלקת הנדסה.

לדעת הביקורת, על המועצה לדון בנושא הנזקים למדרכות יחד עם מחלקת הנדסה והיועץ משפטי, על מנת לקבל החלטות בדבר דרך הפעולה הנאותה, שבה תוטל האחריות לטיפול בנזקים על מי שאחראי לגרימתם.

11. תביעות בגין נזקים שנגרמו עקב מפגעים

בדרכים

המפגעים במדרכות ובכבישים גורמים לעיתים לפגיעות בגוף וברכב. כאשר מוגשות תביעות בגין הפגיעות, הן מופנות למזכיר המועצה אשר מרכז את התביעות וביחד עם היועץ המשפטי קובעים באילו מן התביעות תטפל המועצה ישירות ואילו

NAHIF LOCAL COUNCIL

תביעות יועברו לטיפול חברת הביטוח, המבטחת את המועצה .
כאשר המועצה מגיעה למסקנה כי יש לשלם פיצוי בגין תביעה
מסויימת ישירות, מועברת ההמלצה לאישור היועץ משפטי .
בתביעות המועברות לטיפול חברת הביטוח, נושאת המועצה
בסכום ההשתתפות העצמית .
כמות התביעות וסכומי הפיצויים ששולמו הינם מדד למצבם
הבלתי תקין של המדרכות ושל הכבישים בעיר. הביקורת שבה
ומדגישה את מחויבותה של המועצה לפעול לשמירת תקינות
הדרכים ובטיחותן .

12. סיכום הממצאים וההמלצות

מחלקת הנדסה מופקדת על שמירת תקינותה של רשת הכבישים
והמדרכות בכפר .
הביקורת בחנה היבטים שונים בעבודת האחזקה והצביעה על
נושאים שראוי לתת עליהם את הדעת, לתקן ולשפר. להלן עיקר
הממצאים וההמלצות:

א. מדיניות הנהלת המועצה

NAHIF LOCAL COUNCIL

הביקורת רואה חשיבות בכך שהנהלת המועצה תגבש מסמך
מדיניות בנושא ניהול מערך האחזקה של רשת הכבישים
והמדרכות באופן המיטבי. מומלץ שהנהלת המועצה,
בשיתוף מחלקת ההנדסה, יפעלו להכנת מסמך מדיניות,
שיהווה בסיס להכנת תוכניות עבודה רב שנתיות -
ושנתיות.

ב. נהלים

מומלץ להכין מערכת נהלים מסודרת ומאורגנת בנושא אחזקת
כבישים ומדרכות, על כל היבטיה.

ג. מיפוי מצב הכבישים והמדרכות

לא קיים במחלקת הנדסה מידע מקיף ומעודכן, שנאסף באופן
מקצועי ונותח בכלים הנדסיים כלכליים, על מצב רשת הכבישים
והמדרכות. תוכניות העבודה מבוססות על סקרים ויזואליים ועל
פניות תושבים. לא נעשה שימוש בסקרים מקצועיים, מומלץ
לתקצב עריכת סקר מקצועי ולבסס את תוכניות העבודה על
המלצות הסקר ההנדסי.

NAHIF LOCAL COUNCIL

ד. תוכניות עבודה

המועצה לא מכינה תוכנית עבודה רב שנתית הכוללת את יעדי האחזקה, אין סדרי עדיפויות, אין מועדי יישום משוערים עפ"י רבעונים ועוד. מומלץ להכין נוהל מסודר בנושא הכנת תוכניות עבודה.

ה. אחזקת שבר

עבודות אחזקת שבר בכבישים ובמדרכות כוללות טיפול במפגעים, המדווחים בד"כ ע"י אזרחים. להלן התייחסות הביקורת:

- (1) יש לוודא שכל הפניות, ממקורותיהן השונים, יוזנו למערכת ממוחשבת במוקד העירוני.
- (2) מומלץ שעובדי האחזקה, ומחלקת הנדסה יבצעו מעת לעת סיורים בכפר, במטרה לגלות מפגעים ולטפל בהם מבעוד מועד.
- (3) אין במועצה מערכת ממוחשבת למוקד, על אף שיש פקיד שמכהן בתפקיד הזה.
- (4) מומלץ לקבוע קריטריונים לסיווג חומרת כל מפגע ולהוסיף במערכת הממוחשבת שדה, בו ניתן יהיה להזין את דרגת החומרה של כל מפגע ואת מידת הדחיפות הנדרשת לטיפול בו.

NAHIF LOCAL COUNCIL

5) על מנהל המוקד להכין נוהלי עבודה ולאחר שהאגף יעבוד באופן שוטף עם המערכת הממוחשבת ולהטמיע שיפורים הטכניים שיוכנסו למערכת.

6) מומלץ לקבוע זמני תקן לתיקון המפגעים, ושהמוקד יעקוב אחר עמידת היחידות בתקנים. מומלץ שמנהל המוקד יקיים מעקב שיטתי ויעשה שימוש בכלי זה, ושמידת העמידה בתקנים תדונח אחת לתקופה להנהלת המועצה.

ו. אחזקה מונעת

1) פעולות האחזקה המונעת כוללות ציפוי כבישים, איטום סדקים, שיקום מדרכות, הנמכת מדרכות ועוד. ההחלטה בדבר העבודות הנדרשות נקבעת על בסיס התרשמות ויזואלית של מחלקת הנדסה, ולא על בסיס סקרים הנדסיים כלכליים. מומלץ לתקצב ביצוע סקר מקצועי - .

ז. הפיקוח על עבודת הקבלנים

1) עבודת הפיקוח מנוהלת באופן ידני. כתוצאה מכך, לא ניתן לקבל מידע, בחתכים שונים, על העבודות המתבצעות. מומלץ

NAHIF LOCAL COUNCIL

להטמיע את השימוש במערכות מידע ממוחשבות במסגרת עבודת הפיקוח.

2) בעבודות פיתוח, המבוצעות בכפר, לא נקטו הקבלנים באמצעי בטיחות וניכר כי המפקחים לא הקפידו בנושא זה. על המפקחים לתבוע מהקבלנים לעמוד בדרישות הבטיחות, הכלולות בחוזים, ולהטיל קנסות במידה ומופרים תנאי החוזה.

ה. מצב הכבישים

בסיורי הביקורת ברחובות נמצאו מרבית הכבישים במצב גרוע או גרוע מאוד. אמנם, התרשמות הביקורת הינה חיצונית בלבד, אולם מסקנתה הינה שעל המועצה להקצות משאבים לא מבוטלים ולטפל ביסודיות במצב הכבישים, שחלקם אינם בטיחותיים ומהווים סכנה לנהגים ולהולכי הרגל.

ט. נזקים למדרכות

1) מחלקת הנדסה ואחזקה אחראים לכך ששורשי עצים לא מתאימים או שניטעו בצורה לא נכונה, מגביהים את אבני הריצוף ותושבים נתקלים בהן. בשנתיים האחרונות התקבלו תלונות רבות בנושא זה, והמועצה הוציאה סכומים גדולים לטיפול במפגעים.

NAHIF LOCAL COUNCIL

2) לדעת הביקורת, על המועצה לדון בנושא הנזקים למדרכות עם מחלקת הנדסה, על מנת למצוא דרך לטפל בנושא ולמצוא דרכים למניעת גרימת הנזקים והמפגעים, דבר שיחסוך הרבה לקופת המועצה.

י. תביעות בגין נזקים

מפגעים במדרכות ובכבישים גורמים לעיתים לפגיעות בגוף וברכב ומוגשות בגינן תביעות. המועצה שילמה כספים עבור תביעות אלה, כולל השתתפות עצמית. הביקורת שבה ומדגישה את מחוייבות המועצה לפעול לשמירת תקינות הדרכים ובטיחותן. לסיכום, מחלקת ההנדסה אחראית, בין יתר תפקידיה, לאחזקת הכבישים והמדרכות ולשמירה על תקינותם. התקבלו הרבה תלונות על מפגעים בכבישים ובמדרכות. שולמו אלפי שקלים כפיצויים בגין נזקי גוף ונזקי רכוש, שנגרמו בעקבות מפגעים בכבישים ובמדרכות. דברים אלה מעידים על מצב תחזוקה טעון שיפור, המחייב את המועצה להשקיע משאבים רבים באחזקה נאותה של הדרכים. שיפור האחזקה יביא

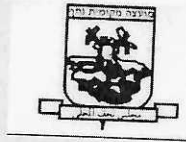

NAHIF LOCAL COUNCIL

בעקבותיו צמצום במספר המפגעים המדווחים ובמספר התאונות והנזקים שהם גורמים לתושבים. לדעת הביקורת, על המועצה לשקול היערכות ארגונית שונה בכל הקשור לאחזקת שבר, מחד, ומאידך כל השקעה באחזקה מונעת "תחסוך" את הצורך בטיפול במפגעים.

כללית, יש לציין כי במספר רב של רחובות קיימים מכסי ביוב, שיש להנמיך או להגביה.

גם במקומות שבוצעו עבודות ציפוי, שהסתיימו לא מזמן, נמצאו ליקויים במצב התחזוקה, כמו סדקים שנפתחו.

מעקב אחר תיקון הליקויים בדו"ח

הביקורת מטעם משרד הפנים

מועצה מקומית נחף		דוח ביקורת מפורט לשנת הכספים 2018	
	הליקוי		
	תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית	מחלקה אחראית	
1	לא תוקן	מנהל ארנונה	מקבלים דיווחים רבעוניים
2	תוקן חלקית		
3	תוקן חלקית		
		גזבר	
4	לא תוקן	לא נכון	תקציב המועצה 2018 אושר בישיבה מס' 10\2018 מיום 30\09\2018
5	לא תוקן		המועצה מפעילה חברת גביה, עושה כל המאמצים לשיפור שיעורי הגביה..לאחרונה ביקשתי התערבות יו"ר, סגן יו"ר וכלל חברי המועצה.

ארנונה ומים

אין קישוריות שוטפות ממוחשבות או אחרות בין נתוני מחלקת הגבייה לבין נתוני הועדה המרחבית לתכנון ובנייה .

המועצה אינה נוקטת בצעדים מספיקים לגביית חובותיה

חלק מההשגות על חיובי הארנונה מוגשות לאחר המועד הקובע, בו ניתן להשיג בפני מנהל הארנונה אשר מחליט בהם ללא הליך משפטי כמתחייב מסעיף 3 - (ג) לחוק הרשויות המקומיות (ע"ר על קביעת ארנונה כללית) תשל"ו - 1976

ביצוע התקציב הרגיל

המועצה אישרה את התקציב המקורי לשנת 2018 בפברואר 2018 זאת באיחור ניכר מהמועד המקורי לאישור התקציב.(פרק 1. ד , עמוד 9)

שיעורי הגבייה מחשבונו על בסיס חיוב שנתי וחד פעמי, בשנת החשבון היו נמוכים ביותר והסתכמו ב- 8.5% מהסכומים הניתנים לגביה.9.6% שנה קודמת

	מחלקה אחריות	תיקון/ לא תיקון תיקון חלקית	הליקוי	
<p>המועצה כן מנהלת תקציב הגי"א מקומי.. התקציב מוטמע בתקציב הרגיל של המועצה באחריות קב"ט המועצה, מר זיאד מטר..</p>		לא תוקן	המועצה אינה מנהלת תקציב הגי"א מקומי	6
<p>המועצה מפעילה חברת גביה, עושה כל המאמצים לשיפור שיעורי הגביה.. לאחרונה ביקשתי התערבות יו"ר, סגן יו"ר וכלל חברי המועצה .</p>		לא תוקן	שיעור גביית ארנונה מסך חיובי ארנונה נטו, לאחר מחיקת חובות שאושרו וניכוי חובות מסופקים הסתכם ב- 36.27% בשנת הדו"ח. 39.66% שנה קודמת	7
			חייבים	
<p>המועצה נוקטת בנוהל מחיקת חובות</p>		לא תוקן	יתרות חוב בגין ארנונה, מים, היטלים ואחרות אינם משקפים חובות הניתנים לגביה, החובות המסופקים נאמדו בחלקם הגדול על פי שיעורים מסוימים ולא באופן פרטני והם מהווים כ- 75% מיתרות החוב לסוף שנה. המועצה החלה בהליך אמידה נכונה של חובות מסופקים בשנת 2010	8
<p>הענין מטופל..נפתחו תיקים..המועצה מגבירה את קצב ההליכים המשפטיים נגד חייבים</p>		תיקון חלקית	המועצה לא נקטה בהליכים משפטיים נגד חייבים	9
			מנגנוני בקרה וביקורת פנימית	
	מבקר	לא תוקן	שש ועדות חובות וועדת רשות אחת של המועצה לא התכנסו לאף ישיבה בשנת 2018	10

	מחלקה אחראית	תוקן/ לא תוקן/ תוקן חלקית	הליקוי	
	מבקר	לא תוקן	ועדת הביקורת לא דנה בדוח מבקר הפנים(פרקא, עמוד 6)	11
			רישום , דיווח כספי והתקשרויות	
ביקשתי להביא את הדו"חות לדיונים		לא תוקן	הדוחות הכספיים הרבעוניים לא נידונו במועצת הרשות (פרק 1.ד , עמוד 9)	12